

Prisafregning af varme fra decentrale solvarmeanlæg sammenkoblet med et kollektivt varmforsyningsanlæg

Dato: 22.06.2009 • Journalnr.: 4/0920-0501-0006

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

RESUMÉ

1. Denne sag forelægges Energitilsynet med henblik på tilsynets tilkendegivelse af prisafregning af varme produceret på solvarmeanlæg, der etableres på private tage og sammenkobles med et kollektivt varmforsyningsanlæg.
2. Etablering af solvarmeanlæg i fjernvarmeområder er i overensstemmelse med varmforsyningslovens formål om at fremme den mest miljøvenlige anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningens afhængighed af olie.
3. Dansk Fjernvarme, der på baggrund af projektet "Lavressource fjernvarme" har indbragt sagen, ønsker konkret tilsynets tilkendegivelse af på hvilken måde og til hvilken pris, solvarmen skal afregnes.
4. Ejeren af solvarmeanlægget er i denne sag både solvarmeleverandør og fjernvarmekunde.
5. Selve installationen påtænkes udformet på en sådan måde, at al varme produceret på solvarmeanlægget bliver målt via en separat energimåler og sendt ud på ledningsnettet. Det forbrug, som ejendommen har brug for, bliver registreret via en måler placeret, som det ses i normale installationer.
6. Ejendommens varmeforbrug opgøres endeligt ved regnskabsårets afslutning og leveringsomfanget nulstilles. Der kan ikke ske overførsel af varmemængde fra én regnskabsperiode til en anden.
7. Solvarmeanlægget forventes dimensioneret til at producere en varmemængde, der i værdi svarer til ejendommens samlede varmeregning fra fjernvarmeværket. Når varmeforbruget opgøres endeligt ved regnskabsårets afslutning, vil ejendommens varmeregning således i udgangspunktet udgøre ca. 0 kr.

8. Producerer solvarmeanlægget mere varme, der overstiger denne værdi, vil den overskydende varme, der er leveret ud på nettet, ligeledes blive afregnet til 0 kr. Modsætningsvis gælder ved mindre leverancer, hvor differencen skal dækkes ved kontant betaling.

9. Årsagen til, at det er valgt at foreslå, at fjernvarmekunden ikke skal have betaling for varmeleverancer af solvarme udover, hvad der svarer til fjernvarmekundens egenbetaling inklusive faste bidrag, er for at sikre at fjernvarmekunden forbliver skattefri for levering af fjernvarme til varmekværket. Fjernvarmekunden er skattefri, så længe værdien af den leverede varme ikke overstiger fjernvarmekundens egenbetaling inklusive faste bidrag. Samtidig er driftsøkonomien for fjernvarmekunden optimeret til denne ydelse, hvorved man samtidig opnår, at fjernvarmekundens eventuelle overdækning minimeres.

10. Sagen rejser for Energitilsynet tre problemstillinger i relation til afregningsregler:

- Fjernvarmekværket må ikke som følge af ordningen påføres unødvendige omkostninger.
- Solvarmeleverandøren må indregne et overskud i prisen, der derudover er begrænset til nødvendige omkostninger.
- Fjernvarmekunden skal stilles som andre fjernvarmekunder.

11. I forhold til fjernvarmekværkets afregning i naturalier er det afgørende, at værket ikke stilles dårligere, end hvis der havde været tale om almindelig betaling. Fjernvarmekunden vil i den ordning, der er lagt op til, fortsat betale den faste afgift, enten ved varmeleverancer eller ved kontant betaling i de tilfælde, hvor solvarmeleverancen ikke dækker den samlede varmeregning. Hertil kommer, at der er tale om mindre leverancer af solvarme, idet mængden af leverancer vil være begrænset til, hvad der svarer til sommerlasten på fjernvarmekværket. Derudover er det afgørende, at værket efter substitutionsprincippet ikke kan betale en pris for varmen, der overstiger, hvad forsyningen selv kunne have produceret eller købt denne varmemængde til fra anden side. Substitutionsprincippet lægger derved en begrænsning på prisen på solvarme.

12. For solvarmeleverandøren er det afgørende, at solvarmeanlæg ved leverancer af varme til f.eks. et fjernvarmekværk omfattes af varmforsyningslovens prisbestemmelser på en sådan måde, at der ud over de nødvendige omkostninger tillige kan indregnes et overskud i prisen. Solvarmeleverandøren vil derfor kunne indregne et overskud i prisen med et loft svarende til fjernvarmekværkets substitutionspris. På den måde bliver værket substitutionspris således maksimalprisen for afregning af solvarme.

13. For fjernvarmekunden er det afgørende, at kunden stilles som de øvrige kunder i forsyningsområdet. Uanset at årsagen til, at fjernvarmekunden ikke får betaling for merleverance, er tilrettelagt af hensyn til fjernvarmekunden, finder sekretariatet det umiddelbart urimeligt, da kunden vil betale mere for sin fjernvarme i tilfælde af større leverance end forventet. Sekretariatet foreslår derfor en betalingsmodel, der i højere grad afspejler hvile-i-sig-selv-princippet.

TILKENDEGIVELSE

14. Energitilsynet tilkendegav:

- At solvarmeleverandøren som udgangspunkt vil kunne indregne et overskud i prisen med et loft svarende til fjernvarmeværkets substitutionspris, således at værkets substitutionspris bliver maksimalprisen for afregning af solvarme. Energitilsynet kan dog gribe ind, hvis overskuddet hos solvarmeleverandøren bliver urimeligt stort, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4.
- At kontraktens bestemmelse om, at en fjernvarmekunde skal betale ved mindre solvarmeleverancer men ikke opnår betaling ved større leverancer findes urimelig, idet en prisafregning bør afspejle varmforsyningslovens hvile-i-sig-selv-princip, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4.

15. Energitilsynet bemyndigede sekretariatet til:

- At indlede drøftelser med Dansk Fjernvarme om en betalingsmodel, der i højere grad afspejler hvile-i-sig-selv-princippet end den model, der med dette notat er forelagt Energitilsynet.

SAGSFREMSTILLING

16. Energitilsynet skal i denne sag tage stilling til prisafregning af varme fra decentrale solvarmeanlæg, der er sammenkoblet med et kollektivt varmforsyningsanlæg.

17. Konkret drejer det sig om varme, produceret på forbrugerejede solvarmeanlæg, som leveres ud på fjernvarmenettet.

18. Ejeren af solvarmeanlægget er såvel solvarmeleverandør som fjernvarmekunde i denne sag.

19. Sagen forelægges, da Energitilsynet ikke tidligere har truffet afgørelse om eller tilkendegivet på hvilken måde og til hvilken pris, den producerede varme skal afregnes.

20. Sagen er en tilkendegivelsessag, da Dansk Fjernvarme har rettet henvendelse til sekretariatet for at få en udtalelse om, hvordan tilsynet vil forholde sig til principper for prisafregning.

21. Dansk Fjernvarme finder, at den energi, der produceres på solvarmeanlægget, skal afregnes til en pris, der i værdi matcher, hvad fjernvarmeværket i øvrigt kan producere energien til opgjort i overensstemmelse med varmforsyningslovens prisbestemmelser, og at dette afregningsprincip som udgangspunkt skal gælde for al afregning af varme, der er leveret fra varmførbruger til det kollektive anlæg.

PROJEKT "LAVRESSOURCE FJERNVARME"

22. Baggrunden for henvendelsen er et projekt, "Lavressource fjernvarme", som Brædstrup Fjernvarme sammen med en række rådgivere og leverandører deltager i.

23. Projektet bliver blandt andet støttet med midler fra Energistyrelsens EUDP (Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram) og Region Midtjyllands Vækstforum, ligesom samarbejdspartnerne bidrager med midler primært i form af eget arbejde.

24. Projektet er et bud på, hvordan fjernvarme kan gøres mere effektivt på trods af, at nye boliger opføres med et væsentligt reduceret varmebehov, og går ud på at forene begreberne "udpræget centralt", "miljøvenlig", "effektivt" og "kollektiv varmforsyning".

25. Dette skal blandt andet gøres ved:

- Decentrale jordplacerede solvarmeanlæg
- Eventuelle decentrale akkumuleringstanke
- Tagintegrerede solvarmeanlæg, der leverer overskydende varme ud i fjernvarmenettet
- Superoptimerede rørsystemer med superisolerede fjernvarmerør
- Avanceret computerstyring af varmen i hver enkel ejendom i forhold til det totale varmesystems behov.

26. Dansk Fjernvarme deltager på sidelinjen, primært via en interessegruppe, som skal følge projektet, men specifikt også i forhold til de lovbestemte regler, der er gældende på varmforsyningsområdet, således at det sikres, at resultatet fra dette projekt vil kunne anvendes generelt hos danske fjernvarmeværker uanset værkernes ejerforhold.

27. Den konkrete henvendelse vedrører den del af projektet om tagintegrerede solvarmeanlæg, der leverer varme ud i fjernvarmenettet.

28. Dansk Fjernvarme har oplyst, at selve øvelsen omkring dimensionering og anvendelse af de bedste løsninger indenfor fjernvarmerør set i forhold til den decentrale solvarmeproduktion, både som jordplacerede anlæg såvel som for tagintegrerede anlæg, er forholdsvis standard og vil være uden større risiko end for andre mere almindelige projekter. Det teknisk nye i projektet er styringen og den decentrale produktion af solvarme og hele samspillet omkring dette.

29. Det er ifølge Dansk Fjernvarme reelt dette samspil, der forventes at give en øget effektivisering i forhold til den måde, som fjernvarme etableres på i dag.

SOLVARMEANLÆG

30. Selve installationen påtænkes udformet på en sådan måde, at al varme produceret på solvarmeanlægget bliver målt via en separat energimåler og sendt ud på ledningsnettet. Det forbrug, som ejendommen har brug for, bliver registreret via en måler placeret, som det ses i normale installationer.

31. Ejendommens varmeforbrug opgøres endeligt ved regnskabsårets afslutning og leveringsomfanget nulstilles. Der kan ikke ske overførsel af varmemængde fra én regnskabsperiode til en anden.

32. Da anlæggene integreres i tagene, forventes de enkelte anlæg om sommeren at producere mere varme, end der er behov for i ejendommen. Den overskydende varme vil herefter blive sendt ud på fjernvarmenettet, således at fjernvarmenettet kommer til at fungere som "kollektivt lager" i lighed med, hvordan elnettet anvendes, når private forbrugere installerer decentrale solcelleanlæg. I perioder, hvor der produceres mindre varme, særligt i vinterperioden, er der herefter mulighed for at trække varme hjem igen.

33. På den måde sættes der varme i banken om sommeren, som herefter kan hæves igen ved behov.

34. Solvarmeanlægget forventes dimensioneret til at producere en varmemængde, der i værdi svarer til ejendommens samlede varmeregning fra varmekædet. Når forbruget opgøres endeligt ved regnskabsårets afslutning, vil ejendommens varmeregning således i udgangspunktet udgøre ca. 0 kr.

35. Producerer anlægget imidlertid mere energi, vil kontrakten, som indgås mellem fjernvarmekædet og fjernvarmekunden, indeholde en bestemmelse om, at leverancer af overskydende varme afregnes til 0 kr. Den maksimale indtægt for den producerede solvarme kan således ikke overstige værdien af ejendommens samlede varmeregning.

36. Dækker solvarmeanlæggets varmeproduktion imidlertid ikke, hvad der i værdi svarer til den samlede regning fra varmekædet, vil fjernvarmekunden skulle dække differencen op til den samlede varmeregning.

37. Årsagen til, at det er valgt at foreslå, at fjernvarmekunden ikke skal have betaling for varmeleverancer af solvarme udover, hvad der svarer til fjernvarmekundens egenbetaling inklusive faste bidrag, er for at sikre at fjernvarmekunden forbliver skattefri for levering af fjernvarme til varmekædet. Brædstrup Fjernvarme har ved henvendelse til SKAT fået oplyst, at fjernvarmekunden er skattefri, så længe værdien af den leverede varme ikke overstiger fjernvarmekundens egenbetaling inklusive faste bidrag. Samtidig er driftsøkonomien for fjernvarmekunden optimeret til denne ydelse, hvorved man samtidig opnår, at fjernvarmekundens eventuelle overdækning minimeres.

38. Dansk Fjernvarme har opstillet følgende afregningseksempel:

- En fjernvarmekunde: Faste bidrag til varmekædet 3.500,00 kr. og variable bidrag til varmekædet 10 MWh á 500 kr./MWh lig 5.000,00 kr. Varmeregning i alt 8.500,00 kr.

- Samme kunde etablerer nu et solfangeranlæg på taget, som forventes at producere 20 MWh/år. Varmekædet vil afregne energien til varmekædet gennemsnitlige produktionspris på 400 kr./MWh. Forbrugeren vil således i et "normalt år" kunne sælge den producerede varme for 20 MWh á 400 kr. I alt 8.000 kr. Varmeregning i alt netto 500 kr.

- I et godt solår producerer anlægget nu 25 MWh, hvilket giver en teoretisk indtægt på $25 \cdot 400$ lig kr. 10.000,00. Fjernvarmekunden vil imidlertid, jf. den indgåede aftale, ikke vil kunne få en indtægt, der overstiger "netto" varmeregningen, hvorfor varmen produceret på solvarmeanlægget vil blive afregnet til kr. 8.500,00

39. Da varmeregningens faste bidrag kan indregnes, betaler fjernvarmekunden også for det faste bidrag gennem levering af varme i det omfang, solvarmeanlæggets varmeproduktion kan dække det.

40. Hvis varmeværket, der indgår aftaler om aftag af solvarme, har en kostægte fjernvarmetarif, finder Dansk Fjernvarme ikke, at fjernvarmekunden skal betale en "rådighedsbetaling" i kontanter. Begrundelsen herfor er, at samtlige fjernvarmekunder under forsyningsområdet betaler ens takster for såvel det faste som variable bidrag for at have fjernvarmemuligheden og kapaciteten til rådighed. Hertil kommer, at fjernvarmeværket afregner varmen fra solvarmeanlægget til den gennemsnitlige produktionspris, hvorfor værket (stort set) ingen ekstra omkostninger har til at aftage varmen herfra.

41. I forhold til fjernvarmeværkets afregning, er forskellen mellem kunde med solvarmeanlæg og den "normale fjernvarmekunde", at førstnævnte kan afregnes i naturalier i form af varme produceret på matriklen.

42. Dansk Fjernvarme finder det uvæsentligt, om der betales med energi eller penge, så længe energibetalingen ikke overstiger prisen for, hvad fjernvarmeværket kan producere varmen til selv.

43. Mængden af solvarmeleverancer vil imidlertid være begrænset til, hvad der svarer til sommerlasten på varmeværket, dvs. til den energi, som varmeværket har behov for til ledningstab og produktion af varmt brugsvand.

LOVGRUNDLAG

44. Energitilsynet blev nedsat i medfør af elforsyningslovens § 78, jf. lovbekendtgørelse nr. 1115 af 8. november 2006 om elforsyning med senere ændringer).

45. Varmeforsyningslovens formål fremgår af lovens § 1:
§ 1. Lovens formål er at fremme den mest samfundsøkonomiske og miljøvenlige anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningens afhængighed af olie.

46. På varmforsyningsområdet administrerer Energitilsynet kapitel 4 (priskapitlet) i varmforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 om varmforsyning med senere ændringer.

47. Energitilsynets kompetence er reguleret i varmforsyningslovens § 21, stk. 4:

Stk. 4. Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

48. Varmeforsyningslovens kapitel 4 regulerer priser og betingelser for leverancer af kollektiv energi i form af opvarmet vand, damp og gas bortset fra naturgas.

49. Varmeforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2, indeholder en udtømmende opregning af de omkostningselementer, der kan indregnes i varmeprisen:

§ 20. Inden for de i § 20 a nævnte indtægtsrammer kan kollektive varmforsyningsanlæg, industrivirksomheder, kraft-varme-værker med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske anlæg m.v. i priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas indregne nødvendige udgifter til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efterforskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne, jf. dog stk. 7-11, § 20 a, stk. 7, og § 20 b.

Stk. 2. Efter regler fastsat af transport- og energiministeren kan der endvidere indregnes driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og, med det i § 21 nævnte tilsyns (Energitilsynets) tiltræden, forrentning af indskudskapital, jf. dog stk. 7.

50. Ved bekendtgørelse nr. 175 af 18. marts 1991, som ændret ved bekendtgørelse nr. 596 af 8. juni 2007, er der fastsat nærmere regler om indregning af driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital.

51. En række leverandører af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas samt overskudsvarme har endvidere mulighed for at indkalkulere et overskud i prisen:

§ 20 b. Geotermiske anlæg, solvarmeanlæg og biogas- eller biomassebase-rede varme- eller kraft-varme-værker, som leverer opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas til et kollektivt varmforsyningsanlæg, kan i prisen for de i § 20, stk. 1, nævnte ydelser indkalkulere et overskud. Ligeledes kan industrivirksomheder, der leverer overskudsvarme til et kollektivt varmforsyningsanlæg, indkalkulere et overskud.

52. Bestemmelsen blev indsat ved ændringslov nr. 451 af 31. maj 2000. Af lovbemærkningerne fremgår:

Lovforslaget indeholder en undtagelse fra varmforsyningslovens »hvile-i-sig-selv«-princip for anlæg, der forsyner andre anlæg med brændsel eller energi. Undtagelsen vil dog kun gælde for anlæg, hvis produktion er baseret på geotermi, solvarme, biogas eller biomasse. En tilsvarende undtagelse vil komme til at gælde anlæg i virksomheder, der leverer industriel overskudsvarme.

De omfattede anlæg vil kunne optjene et overskud på almindelige kommercielle vilkår. Baggrunden herfor er, at der er et behov for at fremme udbygningen med anlæg baseret på vedvarende energikilder og at fremme udnyttelsen af industriel overskudsvarme. Ved at lade aktører få adgang til på kommercielle vilkår at etablere eller udnytte disse anlæg, vil der blive skabt bedre forudsætninger for denne udbygning.

De berørte varmemeforbrugere vil dog blive sikret mod urimelige priser fra de pågældende produktionsanlæg gennem et prisloft på varmen eller brændslet. Prisloftet vil blive bestemt ud fra et effektivt drevet anlæg, som i stedet ville være blevet etableret i overensstemmelse med de energipolitiske retningslinier for etablering af et anlæg i det pågældende område.

En aftale mellem den kommercielle aktør og et anlæg omfattet af § 20 b om priser og betingelser vil i øvrigt kunne indgås efter almindelige markeds-mæssige kriterier.

53. Prisbestemmelsen i lovens § 20, finder anvendelse på de i stk. 1, opregnede anlæg, herunder kollektive varmforsyningsanlæg, som defineret i lovens § 2:

§ 2. Ved kollektive varmforsyningsanlæg forstås virksomhed, der driver følgende anlæg med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand:

1. Anlæg til produktion og fremføring af andre brændbare gasarter end naturgas.
2. Anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp fra kraft-varmeverker, affaldsforbrændingsanlæg, industrivirksomheder, geotermiske anlæg m.v.
3. Fjernvarmforsyningsanlæg, solvarmeanlæg, affaldsforbrændingsanlæg m.v., herunder kraft-varmeanlæg med en eleffekt op til 25 MW.
4. Blokvarmecentraler med en varmekapacitet på mere end 0,25 MW, herunder kraft-varme-centraler med en eleffekt op til 25 MW.

Stk. 2. I lovens kapitel 2 og 3 omfatter kollektive varmforsyningsanlæg til-lige distributionsnet til fremføring af naturgas.

Stk. 3. Kollektive varmforsyningsanlæg som nævnt i stk. 1 omfatter ikke virksomhed, der er reguleret i lov om anvendelse af Danmarks undergrund eller lov om elforsyning bortset fra kraftvarmeanlæg med en eleffekt op til 25 MW.

Stk. 4. Transport- og energiministeren kan fastsætte regler om, at visse former for kollektive varmforsyningsanlæg helt eller delvis ikke skal være omfattet af loven.

54. Definitionen af kollektive varmforsyningsanlæg indeholder således to led. Dels skal anlægget være medtaget i den udtømmende opregning af omfattede anlæg, dels skal virksomhedens formål være at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand.

55. Varmeforsyningslovens § 2, blev ved § 1, til ændringslov nr. 451 af 31. maj 2000, udvidet til også at omfatte solvarmeanlæg, jf. § 2, stk. 1, nr. 3, der indgår i den kollektive varmforsyning.

56. Af lovbemærkningerne fremgår:

"Den teknologiske udvikling har medført etablering af enkelte større solvarmeanlæg, som i dag indgår i den kollektive varmforsyning. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at varmforsyningsloven også omfatter disse anlæg og ikke alene - som i dag - varmeaftaget fra anlæggene. Udvidelsen af varmforsyningslovens § 2 med solvarmeanlæg omfatter ikke anlæg, som er installeret på og skal forsyne den enkelte ejendom".

57. Prisbestemmelsen i lovens § 20, regulerer endvidere visse varmeproducenters prissætning, når disse leverer til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Af anlæg, der ikke er omfattet af varmforsyningslovens definition på et kollektivt varmforsyningsanlæg, men som omfattes af prisbestemmelserne, kan nævnes industrianlæg. Sådanne anlæg kan have en overskudsproduktion af varme, som sælges til det kollektive net. § 20 sikrer, at ydelsen i sådanne tilfælde bliver omfattet af varmforsyningslovens prisbestemmelser.

PRAKSIS

58. Det følger af varmforsyningslovens hvile-i-sig-selv-princip og Energitilsynets praksis, at såfremt der er en substitutionsmulighed, og denne er lavere end den omkostningsbestemte pris eller et eventuelt prisloft, anvendes den reelle substitutionspris som maksimalpris. Den varmforsyningsvirksomhed, der skal aftage, dvs. købe varmen, kan således ikke betale en pris for varmen, der overstiger, hvad forsyningen selv kunne have produceret eller købt denne varmemængde til fra anden side.

59. Efter substitutionsprincippet skal prisen for varme, der leveres fra en varmeproducent til et kollektivt varmforsyningsanlæg, derfor fastsættes som den laveste af den omkostningsbestemte pris og substitutionsprisen på kollektive varmforsyningsvirksomheder. Ved beregningen af substitutionsprisen skal der tages udgangspunkt i en faktisk realistisk og lovlig substitutionsmulighed.

VARMEPRISEN

60. Konkret består varmeprisen af en fast og en variabel del. Den faste del er bundet op på de omkostninger, som varmeværket har uafhængigt af forbrug, mens den variable del knytter sig til de forbrugsafhængige omkostninger. Den faste del af varmeprisen er også den del, der tvangsmæssigt må betales, så længe en ejendom er tilsluttet ledningsnettet eller pålagt tilslutningspligt efter varmforsyningslovens §§ 11 og 12, uanset om der i øvrigt aftages varme.

61. Den faste afgift udgør således et bestemt beløb pr. år og er forbrugers betaling for at have rådighed over en vis del af varmeværkets kapacitet.

62. Energitilsynet har videreført Gas- og Varmeprisudvalgets anbefaling om, at fjernvarmen afregnes efter en så kosttætte tarifiering som muligt, dvs. en tarifiering, der afspejler de bagvedliggende omkostninger bedst muligt. Kosttætte tarifiering indebærer, at et varmeværks faste omkostninger så vidt muligt dækkes af faste afgifter og de variable omkostninger af forbrugsafgifter. På den måde får forbrugerne de rigtige prissignaler om, hvad det koster at producere og levere energien fra leverandøren frem til forbrugeren og dermed de samfundsøkonomisk set rigtige incitament. Og der opnås den mest retfærdige tarifiering i forhold til den enkelte forbruger.

BEGRUNDELSE

63. Energitilsynet påser efter varmforsyningslovens § 21, stk. 4, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser ikke er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven.

64. Energitilsynet må derfor foretage en vurdering af den skitserede afregningsmodel, således at det sikres, at modellen er i overensstemmelse med reglerne i varmforsyningsloven.

65. Vurderingen omfatter endvidere det forhold, at der mellem fjernvarmeverket og fjernvarmekunden vil blive indgået en aftale om, at kunden ikke får betaling for overskydende solvarme.

66. Udgangspunktet efter den aftaleretlige regulering er partsautonomi eller aftalefrihed, hvorfor fjernvarmeverket og fjernvarmekunden som hovedregel kan indgå de aftaler, de ønsker.

67. Uanset denne aftalefrihed skal Energitilsynet imidlertid foretage den offentligretlige vurdering af, om et sådant aftalevilkår findes urimeligt, jf. lovens § 21, stk. 4.

68. Overordnet set er etablering af solvarmeanlæg i fjernvarmeområder er i overensstemmelse med varmforsyningslovens formål om at fremme den mest miljøvenlige anvendelse af energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand samt at formindske energiforsyningsafhængigheden af olie, jf. varmforsyningslovens § 1, stk. 1.

69. Sagen rejser for Energitilsynet tre konkrete problemstillinger i relation til afregningsregler:

- Fjernvarmeverket må ikke som følge af ordningen påføres unødvendige omkostninger.
- Solvarmeleverandøren må indregne et overskud i prisen, der derudover er begrænset til nødvendige omkostninger.
- Fjernvarmekunden skal stilles som andre fjernvarmekunder.

70. I forhold til fjernvarmeverkets afregning er forskellen mellem fjernvarmekunden med solvarmeanlæg og den "normale fjernvarmekunde", at førstnævnte kan afregnes i naturalier i form af varme produceret på matriklen.

71. For fjernvarmeverket er det derfor afgørende, at det forhold, at der betales i naturalier, ikke stiller værket dårligere, end hvis der havde været tale om almindelig betaling.

72. Derudover må det forudsættes, at værket ikke risikerer at få dækket en mindre andel af værkets faste omkostninger, medmindre værket ønsker at differentiere mellem fjernvarmekunderne, og en sådan differentiering er sagligt begrundet. Da varmeregningens faste bidrag i forslaget indregnes i den samlede pris for solvarme, betaler ejeren af solvarmeanlægget også for det faste bidrag gennem levering af varme i det omfang, solvarmeanlæggets varmeproduktion kan dække det. Ved mindre leverancer skal fjernvarmekunden dække differencen. Fjernvarmekunden vil derfor i den ordning, der er lagt op til, fortsat betale fast afgift som før, kunden også blev fjernvarmeleverandør.

73. Der kan opstå et likviditetsproblem, hvis et fjernvarmeværk overvejende får betaling i form af solvarme. Imidlertid vil mængden af solvarmeleverancer være begrænset til, hvad der svarer til sommerlasten på varmevarmeværket, dvs. til den energi, som varmevarmeværket har behov for til ledningstab og produktion af varmt brugsvand. På det foreliggende grundlag er der derfor tale om mindre leverancer.

74. Fjernvarmeværket kan efter reglerne i varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2, indregne de nødvendige udgifter i varmeprisen. Det følger således også af substitutionsprincippet, at varmeværket, som skal aftage solvarmen, ikke kan betale en pris for varmen, der overstiger, hvad varmeværket selv kunne have produceret denne varmemængde til.

75. At fjernvarmeværket i varmeprisen ikke kan indregne flere udgifter end de nødvendige, lægger derved en begrænsning på prisen på solvarme, herunder det overskud, som leverandøren af solvarme ellers lovligt vil kunne indregne.

76. For solvarmeleverandøren er det afgørende, at solvarmeanlæg, som er installeret på og skal forsyne den enkelte ejendom, ikke er omfattet af varmforsyningslovens definition på et kollektivt varmforsyningsanlæg, medmindre anlægget også leverer varme til f.eks. et fjernvarmeværk, jf. varmforsyningslovens § 2, stk. 1, nr. 3.

77. Da solvarmeanlægget i det foreliggende system leverer den samlede produktion af solvarme til det kollektive net, sikrer lovens § 20, stk. 1, at ydelsen omfattes af varmforsyningslovens prisbestemmelser. Solvarmeleverandøren kan derfor indregne de nødvendige udgifter, der er forbundet med leverancer af solvarme, jf. varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2.

78. Solvarmeleverandøren kan ud over de nødvendige udgifter ligeledes indregne et overskud i prisen efter varmforsyningslovens § 20b, stk. 1. Det følger af lovbemærkningerne til denne bestemmelse, at anlæggene vil kunne optjene et overskud på almindelige kommercielle vilkår, da der er et behov for at fremme udbygningen med anlæg baseret på vedvarende energikilder.

79. Solvarmeleverandøren vil kunne indregne et overskud i prisen med et loft svarende til fjernvarmeværkets substitutionspris. På den måde bliver varmeværkets substitutionspris således maksimalprisen for afregning af solvarme. Energitsynet vil dog uanset substitutionsprisen kunne gribe ind, hvis overskuddet må betragtes som urimeligt.

80. For fjernvarmekunden er det afgørende, at kunden stilles som de øvrige kunder i forsyningsområdet. I den foreslåede ordning afhænger kundens pris for fjernvarmeleverance af solvarmeproduktionen. Hvis fjernvarmekunden leverer solvarme, der i værdi svarer til den samlede varmeregning, er betalingen uændret. Det samme er gældende, hvis kunden leverer en mindre mængde, idet kunden i de tilfælde betaler differencen med almindelig betaling. Derimod vil kunden betale mere for sin fjernvarme i tilfælde af større leverance end forventet, idet kunden i sådanne tilfælde ikke får betaling for merleverancen.

81. Uanset om betalingsordningen er tilrettelagt af hensyn til fjernvarmekunden ? bl.a. med det sigte at undgå skattepligtig indkomst - finder sekretariatet det umiddelbart urimeligt, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4, at der ikke tilfaldes solvarmeleverandøren en større indkomst, hvis produktionen af solvarme er stor.

82. Sekretariatet indstiller derimod, at betalingen i stedet tilrettelægges som andre betalinger under varmforsyningslovens hvile-i-sig-selv-princip, således at solvarmeleverandøren får betaling for sin varmeproduktion og samtidig som fjernvarmekunde betaler for hele sit varmeaftag. En sådan løsning vil også være sikret mod fremtidige ændringer i det fremtidige varmeforbrug.

83. Sekretariatet indstiller på den baggrund, at sekretariatet indleder drøftelser med Dansk Fjernvarme om en betalingsmodel, der i højere grad afspejler hvile-i-sig-selv-princippet end den model, der med dette notat er forelagt Energitilsynet.

TILKENDEGIVELSE

84. Energitilsynet tilkendegav:

- At solvarmeleverandøren som udgangspunkt vil kunne indregne et overskud i prisen med et loft svarende til fjernvarmeværkets substitutionspris, således at værkets substitutionspris bliver maksimalprisen for afregning af solvarme. Energitilsynet kan dog gribe ind, hvis overskuddet hos solvarmeleverandøren bliver urimeligt stort, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4.
- At kontraktens bestemmelse om, at en fjernvarmekunde skal betale ved mindre solvarmeleverancer men ikke opnår betaling ved større leverancer findes urimelig, idet en prisafregning bør afspejle varmforsyningslovens hvile-i-sig-selv-princip, jf. varmforsyningslovens § 21, stk. 4.

85. Energitilsynet bemyndigede sekretariatet til:
At indlede drøftelser med Dansk Fjernvarme om en betalingsmodel, der i højere grad afspejler hvile-i-sig-selv-princippet end den model, der med dette notat er forelagt Energitilsynet.